

Explicació bíblica de les lectures de tots els diumenges i festes

Joan Ferrer y Mar Pérez, biblistes

Diumenge de Rams, Tridu Pasqual

Diumenge de Pasqua, cicle C

Del 13 abril al 8 de juny de 2025

Diumenge de Rams / C

1 lectura. Isaïes 50,4-7

He parat l'esquena als qui m'assotaven.

Escoltem la veu del Servent que parla d'un trasbals profund i expressa una fonda confiança. No se'ns diu ni qui és ni la raó de la seva angúnia. Els servents de Déu solen tenir la vida en perill perquè la veritat de Déu no sol concordar amb la manera com els homes entenen la realitat. L'Església sempre ha vist en aquest Servent la figura de Jesús: el seu conflicte acabarà portant al sofriment i a la mort. Però en aquestes circumstàncies ell continua essent el Servent confiat, fidel i obedient.

Tot el que es diu en el fragment profètic sobre el Servent està centrat en Déu: el seu particular ministeri li és confiat per Déu i ha de tenir l'orella atenta a

qualsevol missatge, per estrany que sigui, de Déu. I la llengua ha de ser hàbil per parlar d'aquestes mateixes coses estranyes.

La missió és «sostenir els cansats». Aquests són els jueus exiliats, la vida dels quals ha quedat esclafada per l'Imperi opressor. Cal, amb la força poderosa de la paraula, generar una realitat alternativa que creï espai, llibertat i energia: noves possibilitats més enllà de les realitats aclaparadores de cada dia. Per això el Servent sofrirà hostilitat, però la seva resposta sempre serà pacífica perquè confia en el Senyor i en ell troba consol.

2 lectura. Filipencs 2,6-11

Es va fer no-res fins a prendre la condició d'esclau.

Pau en aquest fragment de la seva carta als cristians de Filipis reproduceix un himne que gairebé amb tota certesa ell no va compondre, sinó que ja en el seu temps formava part del repertori tradicional.

L'apòstol afirma l'obediència d'un que podia haver imposat la seva autoritat, però que escull de sotmetre's a la voluntat de Déu. Jesús no sols cedeix la seva identitat divina sinó que se sotmet a la condició humana, i obeeix fins a la mort. La seva mort no va ser una mort humana normal, amb dignitat, sinó una mort de creu, que era el menys-

preu públic més gran que es podia fer a algú.

A partir de la segona meitat, l'himne canvia radicalment i la iniciativa ara prové de Déu. L'acció de Déu, en resposta a l'obediència de Jesús, l'exalta i fa que ell, de nou, torni a ser identificat amb Déu. Tota l'acció descrita per l'himne és per a glòria de Déu Pare.

Crist és presentat com a model per als cristians: la seva manera de pensar i de comportar-se és la que es pot imitar. L'obediència de Crist; la seva bona voluntat envers els altres és més important que ell mateix. La renúncia de Je-

sús al seu estatus és l'aspecte que Pau presenta als filipencs com a model.

El Diumenge de Rams –quan contem-

plem que el Jesús que entra en triomf a Jerusalem al cap d'una setmana serà clavat en una creu– l'himne de Pau cobra ple sentit.

3lectura. Lluc 22,14-23,56

Pare, confio el meu alè a les vostres mans.

La narració de la passió segons Lluc és un text d'una simplicitat nua, profundament ben travat, ple d'al·lusions bíbliques i finament teològic. La seqüència és la següent: inici del sopar pasqual, l'Eucaristia (calze, pa), anunci de la traïció, necessitat del servei en la comunitat de Jesús, anunci de la negació de Pere, sortida cap a la muntanya de les Oliveres, pregària de Jesús, detenció de Jesús i guarició de l'orella tallada, plor de Pere després d'haver negat Jesús, interrogatori de Jesús davant del santedrí, interrogatori davant Pilat, Jesús és enviat a Herodes, Pilat allibera un assassí i condemna Jesús, missatge de Jesús a les dones de Jerusalem, Jesús és crucificat amb dos criminals, Jesús acull un dels criminals, mort de Jesús, el centurió reconeix la innocència de Jesús, Josep d'Arimatea enterra Jesús en un sepulcre nou, les dones seguidores de Jesús són testimonis de la sepultura. És el testimoni d'una fe que narra allò que és molt –fins i tot massa– difícil de comprendre. És expressió d'una religió que és compromís i donació. Les esce-

nes se segueixen amb immediatesa i de manera dramàtica, però arreu hi ha el missatge i la llavor de la salvació.

La Cena pasqual celebra el misteri de la contínua presència de Jesús enmig dels seus. A Getsemaní, Jesús és el model del qui prega amb perfecció, que experimenta també l'aspecte d'agonia que comporta la recerca de la voluntat de Déu. El procés jueu és dominat per la darrera gran revelació de Jesús davant del seu poble: «"¿Ets el Fill de Déu?"» Ell els respongué: "Sí que ho sóc"». Davant d'aquesta veritat –la darrera–, les autoritats d'Israel el rebutgen. El procés romà confirma l'elecció d'Israel de condemnar Jesús. Serà alliberat un revoltós. Aquí es mostra la indiferència del governador romà. El centurió de la crucifixió és qui dóna «glòria a Déu» i reconeix la innocència de Jesús. Les dones es manifesten com les autèntiques seguidores de Jesús.

Avui proclamem la nostra fe en Crist mort i ressuscitat, que és alhora esperança en la humanitat salvada; i proclamem també l'amor que ens salva.

JOAN FERRER

Dijous Sant

1 lectura. Èxode 12,1-8.11-14

Aquesta víctima és la Pasqua, és a dir, el «pas» del Senyor.

El darrer sopar de Jesús amb els seus deixebles abans de la seva mort se situa en context pasqual. La lectura de l'Èxode dóna les instruccions per a la celebració d'aquest sopar. Es tracta de les normes litúrgiques, de caràcter sacerdotal, per a la celebració d'aquesta festa, amb gran solemnitat i precisió.

Aquesta festa marca un punt de partença en la vida d'Israel. És com si la vida comencés de nou en aquest moment de record i recreació. El centre és l'anyell, que és un menjar car. Si la família és massa petita cal que sigui compartit. Ha de ser un animal sense tara, digne de la funció santa que ha de fer. L'anyell proveeix de sang per a pintar el bastiment de les portes.

En la memòria comunitària, el menjar en comú pren un significat nou: no és un menjar ordinari i, per tant, no s'ha de menjar de forma ordinària. Cal menjar-lo equipats per al viatge, amb sentit d'urgència, com si fos el moment abans de la sortida de l'Èxode. En cada generació, tothom s'ha de sentir com a participant del drama d'haver sortit d'Egipte. Ha de ser un menjar de provisió per al llarg i difícil camí vers la novetat.

La Pasqua és memòria de l'obra de Déu que dóna la llibertat a un poble d'esclaus, que esdevindrà el seu poble Israel. Aquí Déu es mostra com el Senyor de la llibertat i la justícia.

2 lectura. 1 Corintis 11,23-26

Feu això per celebrar el meu memorial.

Pau transmet als cristians de Corint una tradició que ell ja ha rebut. La tradició conté les paraules –ben senzilles– que connecten el fet comú de compartir pa i vi amb la mort de Jesús i la seva significació per a la humanitat. El pa té el sentit del cos de Jesús, trencat per la mort; la copa és la sang de Jesús, vessada en la mort. A través d'aquesta mort arriba una nova aliança i a través de la participació en el menjar es fa actual el record o memorial de Jesús. La Cena del Senyor es troba en el nucli vital de la memòria de Jesús en l'Església.

La darrera frase ja no és de la tradició, sinó que és la interpretació que Pau en fa. Cada vegada que se celebra, l'Eucaristia és un acte de proclamació de l'Evangeli de Jesucrist: «La mort del Senyor fins que torni». Cal no perdre de vista que la vida i la celebració de l'Església es troben sempre en un context escatològic: fins que el Senyor torni. L'Església proclama la mort del seu Senyor en el marc d'una esperança confiada que ell vindrà de nou en el triomf final de Déu.

Pau recorda la feblesa de Jesús, sem-

pre fidel a Déu, fins a acceptar la mort. L'apòstol insisteix en el fet que l'Esglè-

sia viu en la tensió entre la mort del Senyor i el darrer triomf de la resurrecció.

3lectura. Joan 13,1-15

Havia arribat la seva hora, la de passar d'aquest món al Pare.

El rentament de peus que Jesús fa als seus deixebles solament es troba en l'evangeli segons Joan. És especialment singular el fet que en el relat evangèlic de Joan aquesta acció ocupa el lloc de la institució de la Cena. Fent això ja ens ofereix una interpretació de la mort de Jesús, de manera equivalent a les paraules de la institució de l'Eucaristia que trobem en els evangelis sinòptics.

El rentament de peus és un comentari dramàtic de la mort de Jesús. El context joànic és molt significatiu: ell sap que l'hora de la partença ja ha arribat; estima els deixebles fins a l'extrem i anticipa el retorn vers el Pare.

Notem la insistència en el fet que Jesús es treu el mantell, se cenyeix una tovallola i que després es torna a posar el mantell. És una referència al bon pastor que dona la vida per recuperar-la.

El diàleg amb Pere ocupa la major part de la narració i ens ofereix l'explicació essencial de l'acció de Jesús. Pere no ho entén; Jesús no el renya pas, simplement li diu que «després» ho entendrà. Aquest «després» fa referència a la mort i la resurrecció del Senyor. Jesús li diu que l'única manera de pertànyer

a Jesús és a través de la recepció del seu rentament, és a dir, permetent-li de fer el que ha vingut a fer. Pere sembla que prefereix un altre tipus de Salvador: un que per anar a Déu passi per un altre camí que no sigui el de la creu. Segur que Pere hauria preferit rentar ell els peus a Jesús més que no pas que el Senyor els hi rentés a ell. Jesús, però, és taxatiu i fins i tot amenaçador. Sols amb gran resistència deixa fer a un Senyor que serveix.

Les paraules de Jesús a Pere –«qui s'ha banyat només necessita rentar-se els peus»– probablement signifiquen que la mort humiliant de Jesús és suficient per a donar una total purificació.

Després de contemplar aquesta escena, ja podem entendre que el rentament és un drama del que els seguidors de Jesús hem de ser i fer. El Senyor ens ha donat un exemple radical que cal seguir. El Mestre i Senyor fa això: l'autoritat és redefinida com a servei, amb «tovallola i gibrell». L'Església és la comunitat purificada per la mort de Jesús on el Senyor ocupa el paper de l'esclau. L'amor no són sols bons sentiments, sinó que «vosaltres ho feu tal com el Senyor us ho ha fet»

JOAN FERRER

Divendres Sant

1 lectura. Isaïes 52,13–53,12

Ell portava les nostres malalties i els nostres dolors.

Aquest poema famós d'Isaïes és molt obscur. Tot són al·lusions i no podem saber en quin context de la història del poble d'Israel cal situar-lo originàriament. Per això, l'Església sempre l'ha llegit com una al·lusió als sofriments i a la mort de Jesús, com a esdeveniment salvador volgut per Déu.

El text comença amb una proclamació triomfant, que, en continuar la lectura del poema, ens deixa atònits, ja que sembla l'antítesi d'aquest verset inicial optimista. Aquest home és maltractat a desdir, però la veu profètica diu que el servent «serà posat molt amunt».

És una persona molt desafavorida, que causa repulsió als altres. Ningú no n'espera res, però «ell portava les nostres malalties, i havia pres damunt d'ell els nostres dolors... les seves feri-

des ens curaven... el Senyor li infligia la pena que tots nosaltres havíem meregut». Aquest text és un cim culminant de totes les Sagrades Escripures. Hi estem tan avesats que gairebé no ens adonem del caràcter revolucionari que tenen: aquesta persona tan dissortada carregava les *nostres* malalties, de manera que en els *seus* sofriments *nosaltres* hem estat guarits, perdonats i transformats.

En aquest dia sant, aquest poema ajuda l'Església a discernir el que Jesús ha fet i fa: la seva entrada en el mal i en la culpa del món ha canviat totalment el món. Aquest poema i la seva concreció evangèlica en la creu demanen el silenci aclaparat davant d'un misteri que és massa profund per a l'especulació o l'explicació.

2 lectura. Hebreus 4,14-16; 5,7-9

Tot i que era el Fill, aprengué en els sofriments què és obeir.

La carta als Hebreus sorprèn per la cristologia tan alta que manifesta: Jesús és l'hereu de totes les coses, agent de la creació i superior als àngels de Déu. Hebreus ens parla d'un Jesús exaltat que, però, és «capaç de compadir-se de les nostres febleses». Aquest Jesús suplicava Déu «amb grans clams i amb llàgrimes». Una referència ben clara a l'agonia de Jesús en la creu. El sacerdoti de Jesús manifesta una profunda comunió amb l'angoixa humana.

L'obediència de Jesús a la voluntat de Déu no sols ha fet començar el perdó dels pecats sinó la salvació eterna per a la humanitat. Cal notar que el sacerdoti de Jesús no prové de la quantitat dels seus sofriments, sinó de Déu i de l'obediència del mateix Jesús.

Els creients hem de mantenir «ferma la fe» en la confiança certa que Déu es compadirà de nosaltres, ens acollirà i ens concedirà l'auxili que necessitem.

3lectura. Joan 18,1–19,42 Jesús, el Natzarè, el rei dels jueus.

La narració joànica de l'arrest, judicis, crucifixió i sepultura de Jesús consta de moltes escenes. El conjunt és d'una gran subtileza que causa un fort impacte. La narració presenta un retrat de Jesús com a rei dels jueus, que té un profund domini del seu propi destí. Tot succeeix en la presència de les autoritats religioses que perden la fe, i dels oficials del govern que perden el poder.

El text és majestuós i ple de subtileses. Veiem com Jesús afirma amb consistència els fets que ha realitzat i que rep, com a resposta, una bufetada per part d'un guarda, mentre que, al mateix temps, Pere nega les seves relacions amb Jesús i en surt lliure.

El comportament de les autoritats religioses és ridícul: el governador surt a parlar-los a fora de l'edifici pagà, mentre que entra a dins per parlar amb Jesús. Aquesta gent religiosa tenen interès a mantenir la puresa ritual per menjar l'anyell pasqual al mateix temps que preparen la mort de l'Anyell de Déu.

Tot el text és ple d'ironies. Així, quan Pilat presenta Jesús als jueus, els diu: «Us indultaré el rei dels jueus». Ells responen dient: «No tenim cap rei fora del Cèsar». Aquesta gent, en la litúrgia de

la Pasqua que preparaven, estaven a punt de recitar que el seu únic rei és Déu, però aquí, per rebutjar Jesús han hagut de rebutjar Déu mateix. Aquí involuntàriament han testimoniat que Jesús i el Pare són u.

Pilat és un altre protagonista de la narració. El lector té la sensació que el governador, que representa el poder de l'autoritat política, és sotmès a judici i no pas Jesús. Jesús formula preguntes pertinents: «¿Surt de vós, això que em pregunteu?», que porten Pilat a reconèixer la seva reialesa: «Per tant, vols dir que ets rei». A mesura que l'acció avança queda ben clar que Pilat no té cap mena de poder, ja que la força es troba en mans de les autoritats religioses.

En realitat, però, no són ni Pilat ni les autoritats religioses jueves qui posseeix el poder del judici i la crucifixió, ja que els detalls que es van produint són explicats a la llum de les Sagrades Escripures. L'objectiu és recordar-nos que tot el que passa forma part del pla més gran de Déu. En el moment culminant de la seva mort Jesús no pronuncia uns mots d'afflicció o d'abandonament, sinó de compliment: «Tot s'ha complert». La història que ha arribat a la plenitud és el pla salvífic de Déu.

JOAN FERRER

Vetlla Pasqual / C

1 lectura. Gènesi 1,1-2,2

Déu creà l'home a imatge de Déu; creà l'home i la dona.

La meditació de la Vetlla Pasqual comença amb la proclamació de les pàgines inicials de la Sagrada Escripura. El gran poema de la Creació no és un reportatge dels moments de l'inici absolut de tot –això seria inconcebible: no hi ha ningú que pugui «filmar» l'obra creadora de Déu–, ni una pàgina de ciències sobre l'origen de l'univers, sinó una lloança fidel i agraïda a Déu que ha donat origen a totes les coses i, per damunt de tot, a les persones –homes i dones–, que causen l'anunci d'admira-

ció del mateix Déu: «era bo de debò».

La proclamació d'aquest poema, estructurat al llarg d'una setmana litúrgica, que culmina amb el dia setè, el dia del repòs de Déu porta a la contemplació d'una història que, des de l'inici mateix, és història de la salvació, de la trobada de Déu amb la humanitat que ell mateix, de forma lliure i sobirana ha creat. La Creació és donació de Déu, que així podrà ser conegut pels humans, que som imatge –l'única imatge possible– de Déu.

2 lectura. Romans 6,3-11

Si hem mort amb Crist creiem que també viurem amb ell.

Aquest text és l'únic de la carta de Pau als Romans que esmenta el baptisme. La referència, però, és essencial, ja que Pau veu que el baptisme incorpora els creients a Crist i els uneix al Senyor.

El baptisme connecta la vida del creient amb la de Jesús, per això també ens connecta amb la mort de Jesús. La mort dels creients, però, no és física, sinó que és la mort a «l'home que érem abans», una mort al pecat. Aleshores, així com la mort no pot tenir poder sobre Crist, el pecat tampoc no té poder sobre la vida del creient. La persona de fe, doncs, ha estat moguda d'un espai de poder a un altre. El baptisme origina un real i concret canvi de situació: ja no ens trobem en territori del pecat, sinó en el de la gràcia, el de Jesucrist.

Per tant, ja que ningú no es pot trobar alhora en dos territoris, som possessió de Jesús.

El baptisme ens incorpora també a la resurrecció de Jesús, però en un moment futur: «Viurem amb ell». El baptisme és una inauguració a una vida nova o renovada. Els creients encara no han ressuscitat, però «viuen per a Déu en Jesucrist». Els creients, trets del territori del poder del pecat, ara viuen en un territori espiritual que pertany a Déu.

En el context de la reflexió sobre la mort i la resurrecció amb Crist, Pau es refereix a l'esclavatge i a la llibertat. El qui ha estat crucificat en el baptisme ja no es troba esclavitzat al pecat, sinó que ha estat alliberat del pecat. La lli-

bertat a vegades sol ser entesa com una mena de llicència per fer el que es vulgui, però Pau entén altres coses: per a ell la llibertat és en relació al poder

del pecat i a l'obediència a l'Evangelí que Déu ha proclamat en Jesús, és a dir, per a la vida genuïna i per al servei.

3lectura. Lloc 24,1-12

¿Per què busqueu entre els morts aquell que viu? Ha ressuscitat.

L'evangelí de la resurrecció ens situa davant l'inici d'una nova creació. El dissabte, el dia del repòs de l'obra creadora de Déu, ja ha passat. Despunta l'alba del dia primer, el de la nova creació. En escena hi ha tres dones, que són la imatge perfecta de la persona cristiana: aquella qui segueix Jesús fins al final, fins al peu de la creu. Els seguidors homes s'havien espantat i havien abandonat Jesús en el moment de la seva detenció. Pere l'havia seguit d'amagat, però acabà renegant d'ell en ser descobert pels criats al pati de la casa del gran sacerdot. Les dones han estat les úniques persones fidels. Ara, però, que tot sembla que ha acabat en un fracàs terrible, van a veure un sepulcre.

Allí es produeix un fet sorprenent, un prodigi que indica que s'ha produït una intervenció de Déu: la pedra de la tomba «havia estat apartada.» Per identificar-ho, però, cal una revelació de Déu, que arriba per boca de «dos homes» misteriosos, «amb vestits resplendents».

Cal notar que els homes es refereixen a Jesús com «aquell qui viu». És ell, el qui

ha lliurat la seva vida en el suplici de la creu, qui ara «ha ressuscitat». L'obra de Déu en la resurrecció és el triomf de la vida i de l'evangelí. Les coses no s'han mogut pel pla pervers de les autoritats religioses jueves i el poder de l'Imperi romà, sinó perquè el pla de Déu s'ha acomplert: «Llavors es recordaren del que Jesús havia predit.»

La revelació de la resurrecció comporta una missió: «Se'n tornaren del sepulcre i anunciaren tot això als onze i a tots els altres». Les dones han de ser evangelistes.

Pasqua no és un quedar-se quiet en el sepulcre, sinó una força impetuosa que empeny a proclamar l'Evangelí del Ressuscitat.

Notem que les dones, en trobar-se amb els «dos homes amb vestits resplendents» quedaren esglaiades, plenes de por i de pertorbació. Allò que no va ser concedit a Moisès –veure la cara de Déu– ara és un do per a les dones, que han rebut l'anunci de la resurrecció, que és la culminació de l'amor de Déu en la història de la salvació.

JOAN FERRER

Diumenge de Pasqua / C

1 lectura. Fets 10,34a.37-43 Déu el ressuscità el tercer dia.

La celebració de la Pasqua és el centre de l'any cristià. Els textos que llegirem des d'ara fins a Pentecosta com a primera lectura pertanyen al llibre dels Fets dels Apòstols. Són expressió de la proclamació de l'Església dels orígens del nucli de l'Evangeli i de l'obra de l'Esperit Sant, que actua en la vida de les dones i dels homes que responen a aquesta proclamació.

La mort i la resurrecció de Jesucrist són presentats com a actes de gràcia de Déu a través dels quals els homes i les dones són salvats i reconciliats amb Déu i els uns amb els altres. Aquests textos són com microevangelis: contenen el nucli de la proclamació de la bona nova de Déu centrada en l'anunci del Regne, la passió, mort i resurrecció de Jesús.

El fragment que avui proclamem pertany al sermó de Pere i és dirigit al centurió romà Corneli. El fet que el destinatari sigui un romà no és pas marginal, atès l'interès del llibre dels Fets per accentuar la universalitat de l'evangeli.

La síntesi del missatge que presenta és la següent: Jesús, que havia rebut el poder de Déu, va viure fent moltes obres bones per malmetre el poder del diable. El final d'aquesta vida bona va ser l'execució de Jesús; però Déu no va permetre que aquest mal triomfés, sinó que va ressuscitar Jesús d'entre els morts i va mostrar la resurrecció als qui ell havia escollit com a testimonis. Aquests van menjar i beure amb ell –noteu les referències a l'Eucaristia– i han rebut la responsabilitat d'escampar el missatge sobre la resurrecció de Jesús.

2 lectura. Colossencs 3,1-4 Ja que heu ressuscitat amb el Crist, cerqueu allò que és de dalt.

La Pasqua no és pas la celebració de la renovació regular de la vida cada primavera sinó la celebració de la fidelitat de Déu, les promeses del qual són segures. La importància de la resurrecció de Jesús és fonamental per a la fe cristiana, perquè és en la resurrecció de Jesús on veiem la culminació del poder de Déu.

La resurrecció de Jesús garanteix el poder i la fidelitat de Déu no sols al mateix

Jesús sinó a cada ésser humà. Jesús és el primer fruit de la collita que portarà al triomf final de Déu i a la vida eterna del poble de Déu.

En aquest fragment de la carta als cristians de Colosses, la resurrecció pren conseqüències ètiques per raó de la vinculació que hi ha entre els creients i la resurrecció: «Estimeu allò que és de dalt, no allò que és de la terra».

El nostre text afirma que cada creient ja

participa de la resurrecció, però que encara ens espera una revelació de la futura glòria de Crist i aquesta revelació també contindrà la glòria dels creients.

La identificació entre els creients i Crist

ressuscitat no és un motiu de glòria per al creient sinó que dóna força al creient per a ser d'una manera determinada: viure amb mentalitat i sentiments conformes a la vida de Crist.

3lectura. Joan 20,1-9

Segons les Escriptures, Jesús havia de ressuscitar d'entre els morts.

En el cor d'aquest evangeli de Pasqua hi ha l'aparició de Jesús a Maria Magdalena. Ella podrà dir: «He vist el Senyor» (Joan 20,18).

La narració explica la història meravellosa d'una dona que cerca i que queda sorpresa pel que troba; posteriorment –en el fragment que ve a continuació de l'evangeli d'avui– passarà a trobar una persona, que pronunciarà el seu nom.

Notem que Maria se'n va al sepulcre on havia estat posat el cos de Jesús diumenge, quan encara era fosc. El repòs del dissabte ja ha passat. La seva preocupació és el cos de Jesús. Es troba la tomba oberta, però això no l'empeny a la fe, sinó que augmenta la seva inquietud sobre el que pot haver passat al cos mort de Jesús. ¿Qui poden ser els qui se l'han endut del sepulcre?

Ella possiblement anava al sepulcre a plorar. ¿Què s'ha de fer per acostumar-se a l'absència d'una persona

profundament estimada? La pedra remoguda sols és capaç de crear por i neguit. El seu pensament arriba a la conclusió que algú ha agafat el cos de Jesús. ¿Quina altra cosa podia haver passat? Els cossos morts no desapareixen pas!

En aparença els dos deixebles comparteixen el neguit de Maria. Se'n van a veure les coses per ells mateixos i confirmen el que els ha dit la dona. Les robes d'amortallar eren ben posades.

«L'altre deixeble», ens diu el text, «ho veié i cregué». ¿Què va creure? El text no ho diu. Certament, la seva experiència de Jesús ressuscitat ve més tard. El que sembla que va creure és la notícia que els havia donat Maria que la tomba efectivament era buida.

Per entendre que «Jesús havia de ressuscitar d'entre els morts» cal una revelació, cal –com indica el text de Joan uns versets més endavant– que el Ressuscitat et cridi pel teu nom.

JOAN FERRER

Diumenge 2 de Pasqua / C

1 lectura. Fets 5,12-16

Se'ls afegien més homes i dones que es convertien al Senyor.

Jesús ha ressuscitat i les seguidores i seguidors del Senyor han rebut l'encàrrec d'anunciar l'Evangeli a tot el món. La tasca amb uns ulls humans és certament impossible: són gent humil (pescadors galileus, dones...), sense formació ni cap mena d'estructures organitzatives. Tot i així, el camí dels inicis de la comunitat de seguidors del Senyor Jesús ressuscitat és prodigiós: «Cada vegada se'ls afegien més homes i dones que es convertien al Senyor». L'Església és obra del mateix Senyor que actua amb poder.

Aquest sumari (com els dos precedents en el llibre dels Fets: 2,42-47; 4,32-35)

descriu la vida de l'Església de Jerusalem especialment des de l'aspecte extern de la seva activitat: es produeixen «miracles i prodigis» resultat del poder de Jesús que actua per mitjà dels apòstols. «Els altres» senten gran respecte i no gosen acostar-se als creients, però «el poble» en fa elogis. El resultat és que constantment s'adhereix gent a la comunitat i els malalts s'apropen a fi d'obtenir la guarició. L'activitat terapèutica és descrita amb els mateixos mots de l'evangeli (Luc 6,17-19), detall que prova que Jesús no ha pas restat presoner de la mort: el seu ministeri de guarició continua per les mans dels seus deixebles.

2 lectura. Apocalipsi 1,9-19a.12-13.17-19

Jo que era mort, ara visc per sempre més.

Aquest fragment pertany a l'inici del llibre de l'Apocalipsi: una revelació que Joan adreça a les set esglésies de l'Àsia romana. És una revelació de Jesucrist que fa saber que Ell ve en la glòria.

Joan comença explicant les circumstàncies que l'han portat a escriure. Ell es trobava a l'illa de Patmos pel fet d'«haver predicat la paraula de Déu i haver donat testimoni de Jesús». Això significa que ell ha sofert l'opressió o el martiri.

El «dia del Senyor» –el diumenge, dia de la trobada de la comunitat per donar culte al Senyor– va ser pres per

l'Esperit del Senyor: sembla que es tracta d'una experiència d'èxtasi. Tot seguit rep l'encàrrec de posar per escrit les visions que se li mostren. Hi ha set lampadaris –que figuren les Esglésies d'Àsia– i al centre un ésser sobrenatural: «Semblava un fill d'home» (com el personatge escatològic que apareix en el llibre de Daniel 7).

La reacció de Joan és la pròpia de les narracions de visions: ell va «caure com mort». Això contrasta amb la descripció del personatge com «el qui viu», i té «les claus de la mort i del seu reialme». Davant d'aquesta descripció elusiva comprenem que aquell qui «era

mort i ara viu» és Jesucrist ressuscitat.

L'ordre d'escriure fa referència al pla del llibre de l'Apocalipsi: «Tot el que vegis, la situació present i la que vindrà després». Aquest llibre, sorprenent per la força de les seves imatges, conté un

profund missatge d'esperança escrit en clau per a l'esglésies perseguides per l'Imperi romà. És un llibre de consol que ensenya que, malgrat la prova i el sofriment present, el triomf amb Jesús ressuscitat és una realitat absolutament certa.

3lectura. Joan 20,19-31

Feliços els qui creuran sense haver vist.

L'evangeli segons Joan presenta una perspectiva diferent de la que apareix en l'obra de Lluç (evangeli i Fets). En Joan la seqüència: resurrecció-ascensió-pentecosta en cert sentit es fon. Així Jesús ressuscitat diu a Maria: «Pujo al meu pare» (Joan 20,17) i tot seguit s'apareix als deixebles que «eren a casa amb les portes tancades» i els diu: «Rebeu l'Esperit Sant».

El fragment evangèlic d'avui presenta dues aparicions paral·leles: l'aparició és en diumenge —el primer dia de la setmana— a casa i Jesús saluda amb les mateixes paraules.

La primera aparició descriu el naixement de l'Església: hi ha un grup de deixebles; la presència del Crucificat, que ara és el Ressuscitat; l'enviament al món; el do de l'Esperit Sant; el missatge del perdó dels pecats. El text evangèlic remarca la continuïtat entre

Jesús i l'Església: de la mateixa manera que Jesús és enviat pel Pare amb una missió, així mateix l'Església és enviada per Jesús amb una missió; igual com Jesús ha estat el portador de l'Esperit, així l'Església també n'és portadora. La comunitat cristiana troba el seu model i mandat en el mateix Jesús. L'Església és una realitat completament diferent de qualsevol altre grup social: té un origen diví i descobreix la seva raó de ser no en els seus aparents èxits o fracassos, sinó en la crida i l'encàrrec de Jesús.

La segona aparició fa referència a la fe. La increença de Tomàs es converteix en una profunda confessió de fe. L'escena final conté una benedicció per als qui creuen sense l'experiència de confirmació que ha tingut Tomàs. Els qui creuen perquè han escoltat l'Evangelí no són pas menys que Tomàs i els qui van veure i tocar el Ressuscitat.

JOAN FERRER

Diumenge 3 de Pasqua / C

1 lectura. Fets 5,27b-32.40b-41

La dreta de Déu l'ha enaltit com a Capdavanter i Salvador.

La joia de participar en la resurrecció de Jesucrist conté també un aspecte molt dur: la topada entre la visió del que la vida humana ha de ser i el poder de totes les visions contràries que dominen l'ambient social i cultural on la vida de cada dia és viscuda.

El fragment del llibre dels Fets dels Apòstols d'avui és ben clar: quan ens trobem forçats a escollir, els seguidors de Crist hem de ser fidels a la crida del Senyor: «Obeir Déu és primer que obeir els homes».

Aquest capítol dels Fets ens mostra que l'activitat de Pere i els altres deixebles ha començat a cridar molt l'atenció i això ha comportat l'hostilitat de les autoritats que van ser culpables de la mort de Jesús. Els deixebles van ser empresonats i van ser tot seguit alliberats de la presó per l'actuació divina. Les

autoritats van tornar a intervenir i els feren comparèixer davant del sanedri acusats d'insubordinació. Aquest fet els dóna ocasió per a proclamar de nou el missatge de la salvació de forma essencial: el Jesús que les autoritats van matar penjant-lo d'una creu, ara «la dreta de Déu l'ha enaltit com a Capdavanter i Salvador». La resurrecció és el cor i la raó de ser de l'Església.

La resurrecció de Jesús és entesa com un acte de gràcia de Déu envers Israel «per concedir al poble d'Israel la conversió i el perdó dels pecats». Els mateixos deixebles són testimonis de la realitat dels fets que les seves paraules descriuen. Ells han rebut el poder de l'Esperit Sant que els ha donat la força per ser testimonis del Ressuscitat, per damunt de qualsevol oposició dels poders humans.

2 lectura. Apocalipsi 5,11-14

L'Anyell que ha estat degollat és digne de rebre tot poder.

El fragment del llibre de l'Apocalipsi que proclamem avui és la culminació d'un passatge que comença a Apocalipsi 4,1 i que conté la visió de Joan de la cort celestial. El vident dóna testimoni de l'esplendor del tron diví, de la cort gloriosa que rodeja el tron i de la multitud que ofereix una lloança incessant a Déu. Veu un document tancat amb set segells que conté el desplaçament

de la història humana. Quan s'obren els segells, els fets catastròfics escrits en el document comencen a actuar. La qüestió és saber qui serà l'agent digne d'obrir els segells d'aquest document tan singular. Un dels ancians diu: «Ha triomfat el lleó de la tribu de Judà, el rebrot de David. Ell obrirà el document i els seus set segells» (Apocalipsi 5,5); però quan Joan mira no veu un lleó

sinó «l'Anyell que ha estat degollat». L'Anyell rep el document de la mà de Déu i llavors la cort celestial entona un cant que lloa l'Anyell i en reconeix la dignitat.

És en aquest punt que hi ha el text de la lectura d'avui. És un *crescendo* en què una multitud incalculable formada per àngels, vivents i ancians entonen la lloança a l'Anyell degollat. A continuació «totes les criatures que hi ha al cel, a la

terra, sota la terra i al mar» s'afegeixen al cant de glòria i lloança.

Hem de tenir en compte que a l'Imperi romà, la cort afalagava els emperadors amb cants i multitud de gent de tota mena els adulava. Els cristians dient això que diu Joan desafien el poder dels amos de la terra: és només «al qui seu al tron i a l'Anyell» a qui ha de ser donada «la lloança, l'honor, la glòria i el poder pels segles dels segles».

3lectura. Joan 21,1-19

Jesús s'acostà, prengué el pa i els el donava.

El capítol final de l'evangeli segons Joan sembla que és un apèndix afegit al text original, que vol donar resposta a qüestions noves que han sorgit en la comunitat dels primers lectors. Notem l'interès que mostra per la relació entre «aquell deixeble que Jesús estimava» i Pere.

La narració és realment magnífica i ens presenta noves aparicions de Jesús ressuscitat que encoratja els deixebles i els ensenya que han de ser líders-servents.

El passatge d'avui consta de tres escenes. En la primera hi ha el fracàs de Pere i els deixebles en la pesca. Jesús, en principi no reconegut, des de la costa, que els indica com ho han de fer per a pescar. El deixeble estimat identifica el Ressuscitat: «És el Senyor». Aquesta confessió de fe és resposta per Pere que es tira a l'aigua i deixa enrere la barca i la xarxa plena de peix.

Notem que l'obediència dels deixebles

precedeix el reconeixement. La notícia que la xarxa no s'esquinçà, tot i la gran pesca obtinguda, segurament fa referència a la unitat de l'Església, que es manté tot i que la gent que en forma part és molta i molt diferent.

En la segona escena, Jesús des de la costa convida els deixebles: «Veniu a esmorzar». El text té un clar ressò eucarístic. Enmig d'unes imatges que parlen de les grans dimensions de la missió cristiana, hi ha la presència de Jesús que ofereix suport i sosteniment. És Jesús qui ha preparat el menjar abans que Pere arribés a la costa i és ell qui dóna l'aliment als pescadors afamats.

La tercera escena és la recuperació de Pere com a cap de l'Església i seguidor de Jesús. Ell que havia negat Jesús tres vegades, ara afirma per tres vegades el seu amor a Jesús. La història de Pere serà en cert sentit paral·lela a la Jesús, per a la glòria de Déu.

JOAN FERRER

Diumenge 4 de Pasqua / C

1 lectura. Fets 13,14.43-52

La paraula del Senyor s'escampava per tota la regió.

El llibre dels Fets dels Apòstols explica la història dels orígens de l'Església: l'aventura fascinant de la propagació de l'Evangeli en terres paganes, lluny de la terra d'Israel. En el passatge d'avui trobem descrit un episodi del primer gran viatge missioner: Pau i Bernabé han partit d'Antioquia de Síria, han passat per l'illa de Xipre i han continuat fins a Perga, a l'Àsia, i d'allí han avançat fins a Antioquia de Pisídia, en la regió dels gàlates. El treball de proclamació de l'Evangeli comença a la sinagoga, el lloc de reunió de la comunitat jueva. El primer dissabte els predicadors cristians són ben acollits, però el dissabte següent l'anunci de Pau és només rebut per un petit grup de gent mentre que la majoria el rebut-

ja. Aquest escenari s'anirà repetint en els diversos episodis de la missió paulina en els Fets dels Apòstols.

La causa del rebuig és indicada pel verb «s'engelosiren», que indica alhora «gelosia» i «zel, interès ardent i actiu». Els adversaris de Pau entenen que l'oferta de la salvació ha de ser un privilegi exclusiu d'Israel i no poden suportar aquesta oferta universal de la Paraula. Pau i Bernabé confirmen que la Paraula de la salvació va destinada primer als jueus, però, atès el refús d'aquests, ells es dirigeixen als pagans. El fet que la Paraula sigui adreçada als pagans és el resultat del rebuig de la sinagoga i de l'acompliment de la vocació d'Israel de ser llum de les nacions.

2 lectura. Apocalipsi 7,9.14b-17

Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell.

Abans que s'obri el setè segell del document que conté el final de la història, fet aquest que sols pot ser realitzat per l'Anyell que ha estat degollat, es produeix una pausa. L'Apocalipsi ha formulat una pregunta inquietant: «El dia terrible de la seva indignació ja ha arribat, i ¿qui serà capaç de resistir?» (Apocalipsi 6,17). Ara podem conèixer la resposta a aquesta pregunta: el poble de Déu serà rescatat de la indignació divina i sols ell no s'haurà d'amagar de la cara de Déu.

El poble de Déu és una multitud gaire-

bé inimaginable, com ho eren els fills promesos per Déu a Abraham i Sara. Vénen de pertot arreu i parlen totes les llengües. Tota aquesta gentada incalculable, però, van vestits de la mateixa manera: porten vestits blancs i palmes de victòria a les mans. Tots poden donar culte nit i dia dins el santuari de Déu. Tots han passat per «la gran tribulació». El text no dóna indicis dels fets a què es refereix, solament podem estar segurs que han restat fidels.

La sang de Jesús és tan poderosa que pot purificar les persones fins a l'ex-

trem que siguin dignes de viure per sempre davant de Déu: aquesta és una benedicció inaudita. La salvació que han obtingut els ha donat aquesta especial relació amb Déu. El text desplega aquesta experiència de salvació di-

ent que no s'hauran de preocupar per les necessitats de la vida i que la pena personal deixarà d'existir. L'Anyell –degollat i victoriós– s'ha convertit en el pastor que sap on són les deus d'aigua.

3lectura. Joan 10,27-30 Jo els dono la vida eterna: no es perdran mai.

Jesús ha rebut una pregunta intrigant per part d'una autoritat religiosa jueva: «¿Fins quan ens tindràs en la incertesa? Si ets el Messies, digue'ns-ho obertament» (Joan 10,24). La qüestió és saber si Jesús respon als criteris que ells tenen sobre com ha de ser el Messies. Jesús, però, és sempre sorprenent i transcendeix i transforma totes les categories prèviament establertes. Jesús respon a aquestes autoritats jueves (just en el verset que va abans del fragment que avui proclamem): «Vosaltres no creieu, perquè no sou de les meves ovelles» (Joan 10,26).

El coneixement del Messies demana la reorientació del coneixement i implica una conversió radical: el pas d'un ramat a un altre, fet aquest que comporta la certesa de la protecció i la seguretat («no es perdran mai ni me les prendrà ningú de les mans»). Els creients són «les meves ovelles» i no poden ser separades de la cura del Pastor. Aques-

ta protecció, però, comporta un preu molt car: la vida del Pastor és la que dóna vida a les ovelles.

Un altre detall fonamental, i que és la prova definitiva de la condició messiànica de Jesús, és el fet que les ovelles són un do del Pare i, per tant, «ningú no ho podrà arrencar de les mans del Pare», perquè Jesús i Déu es troben perfectament units en l'obra de la revelació: «Jo i el Pare som u».

Aquest bocí evangèlic ens mostra que Jesús se situa molt més enllà de l'esperança messiànica tradicional: ell comparteix amb Déu l'autoritat última sobre la vida i sobre la mort. El problema se situa en realitat en l'actitud incrèdula dels seus interlocutors: creu el qui escolta la veu de Jesús. Aquesta realitat aquí és expressada dient: «Les meves ovelles reconeixen la meua veu». El fet de reconèixer la veu de Jesús –la fe– en definitiva és un do del Pare: «Allò que el Pare m'ha donat».

JOAN FERRER

Diumenge 5 de Pasqua / C

1 lectura. Fets 14,21b-27

Déu havia obert les portes de la fe als qui no són jueus.

El passatge del llibre dels Fets dels Apòstols que llegim avui ens presenta la part final del primer viatge missioner de Bernabé i Pau. El camí ha estat llarg: partiren d'Antioquia de Síria, passaren per l'illa de Xipre, tot seguit, amb vaixell, arribaren a l'Àsia on evangelitzaren la regió de Galàcia. El viatge de retorn els portà de nou a la costa, a Perga i a Atalia i, per mar, tornaren a Antioquia.

El camí de retorn dels missioners ens ofereix precioses indicacions sobre les petites comunitats cristianes de l'Àsia Menor. L'acció de Pau i Bernabé és de caràcter pastoral: exhorten els creients a la fidelitat tot ensenyant-los que el sofriment és inevitable per entrar en el Regne de Déu. Al sumari que Lluç ens oferí en els Fets dels Apòstols 2,42-47,

que deia que la perseverança és un factor constitutiu de l'Església, s'hi afegeix l'experiència de les tribulacions. Els missioners institueixen una direcció local de les comunitats: «Ordenaren preveres». Aquests preveres o ancians han de ser els homes experimentats que han de presidir i animar les comunitats.

La pregària, el dejuni i la confiança en el Senyor expressen el reconeixement de qui és el veritable actor de l'expansió missionera: Déu. En retornar a Antioquia de Síria anuncien a la comunitat dels creients d'allà «tot el que Déu havia fet». Els missioners no han fet altra cosa que seguir «la gràcia de Déu» que els ha portat a la constatació que «Déu havia obert les portes de la fe als qui no són jueus».

2 lectura. Apocalipsi 21,1-5a

Jo faré que tot sigui nou.

Les lectures del temps de Pasqua afirmen una i altra vegada que la resurrecció de Jesús indica de manera decisiva que Déu és Senyor de tota la creació i en tots els temps. Aquest fragment de l'Apocalipsi narra amb imatges d'una gran bellesa les conseqüències de la victòria final de Déu que constitueix una benedicció inaudita: el poble de Déu podrà viure a la presència del mateix Déu.

La visió de l'Apocalipsi es troba arrelada en el cor de les visions profètiques i

apocalíptiques de les Sagrades Escrip- tures: «Un cel nou i una terra nova» ens remet a la visió d'Isaïes 65,17-25 que anticipava: «Crearé un cel nou i una terra nova. Ningú no es recordarà del passat, no hi pensarà mai més» i exultava per una Jerusalem que serà motiu de joia i goig.

L'Apocalipsi s'adreçava originàriament a uns cristians que eren perseguits per raó de la seva fe: molts van donar la vida per mantenir-se fidels al que havien cregut; altres van haver de fugir de

les seves ciutats. Joan ens diu al començament de l'Apocalipsi que es trobava exiliat a l'illa de Patmos. Per als creients no hi ha indrets segurs a la terra. La visió d'una nova Jerusalem, aleshores, es manifesta lluminosa i plena de sentit.

El nou lloc d'habitatge que Déu donarà inclou tot el cosmos: cel i terra. Tota la creació serà restaurada. El mar, que per a l'Antic Testament és un lloc amenaçador de caos que manifesta una oposició tenaç al mateix Déu, deixa d'existir, de manera que la nova Jerusalem pot

baixar del cel en una atmosfera de pau.

El detall més significatiu és que «és el tabernacle on Déu es trobarà amb els homes». El motiu de glòria de la Jerusalem terrenal –ara destruïda pels exèrcits romans– era el temple, el lloc on el Déu d'Israel podia ser adorat. En aquesta nova Jerusalem, en canvi, no hi haurà temple perquè Déu viu enmig del seu propi poble. Ara, a la presència de Déu, el drama causat per totes les separacions haurà passat per sempre.

3lectura. Joan 13,31-33a.34-35

Tal com jo us he estimat, estimeu-vos també vosaltres.

Avui, en ple temps pasqual, ens pot semblar estrany de trobar-nos un evangeli que ens situa en els darrers moments de la vida de Jesús. Jesús conversa amb els seus deixebles sobre la seva «partença», que és un terme que en l'evangeli segons Joan inclou la seva mort, la resurrecció i el retorn al Pare.

El fragment d'avui es troba després de la partença de Judes: ell, que era membre del grup de Jesús, l'abandona. L'evangelista fa un incís colpidor: «Era de nit». A continuació hi ha el nostre evangeli d'avui que parla de la glorificació de Jesús. El text no deixa de sorprendre'ns: quan tot s'ha enfosquit i Jesús és traït per un dels seus amics se'ns anuncia la glorificació de Jesús: el seu moment d'exaltació, honor i lloança.

L'evangeli anuncia solemnement que és «ara» –en un moment d'increïble deslleialtat i infidelitat– el moment de l'acompliment de la missió rebuda per Jesús i del seu retorn al Pare. Tot formava part del pla de Déu, encara que ens resulti una voluntat misteriosa i difícil. Hem d'observar el que podríem anomenar la compenetració entre Déu i Jesús en el moment de la glorificació: la glòria de Déu es fa conèixer quan el Pare és glorificat en el Fill i el Fill és glorificat en el Pare. Les accions del Fill són les accions del Pare: Jesús és la revelació plena de Déu de manera particular en aquest moment de mort i partença. Tot el que puguin fer els homes sols serveix de complement per a l'autèntica acció: la manifestació de la identitat recíproca del Fill i del Pare.

JOAN FERRER

Diumenge 6 de Pasqua / C

1 lectura. Fets 15,1-2.22-29

L'Esperit Sant i nosaltres hem cregut que no us hàviem d'imposar cap càrrega.

Quan tot semblava que anava bé per a l'Església d'Antioquia, que acabava de rebre Pau i Bernabé que tornaven del seu viatge missioner per terres d'Àsia, sorgeix una controvèrsia greu que posa en perill la unitat de la cristiandat. Els missioners han patit perills que venien de fora, però ara sorgeix una discussió molt seriosa dins de la comunitat.

«Uns que havien baixat de Judea» –no se'ns diu pas qui són– ensenyen que la salvació implica necessàriament la circumcisió. Es tracta de la crisi més greu del cristianisme del segle I. La situació és molt greu, de manera que la comunitat d'Antioquia decideix d'enviar Pau i Bernabé amb altres cristians a Jerusalem per parlar de l'afer amb els apòstols i els preveres.

La lectura d'avui omet el debat a Jerusalem i passa directament a comunicar les conclusions contingudes en una carta que va ser portada de Jerusalem a Antioquia per Pau i Bernabé i altres delegats. A Jerusalem, els primers cristians van entendre que la conversió era una iniciativa de Déu i que no s'hi podien pas posar obstacles. Als no jueus sols se'ls imposaran quatre prohibicions: tres són de caràcter alimentari (carn sacrificada als ídols; sang i animals ofegats) i un altre relatiu als comportaments sexuals prohibits. Es tracta de normes que eren considerades com a comunes a tota la humanitat: l'obra de Pau i Bernabé entre els no jueus és clarament legitimada.

2 lectura. Apocalipsi 21,10-14.22-23

El Senyor, Déu de l'univers, amb l'Anyell, és el seu santuari.

En la visió final del llibre de l'Apocalipsi, Joan veu amb gran detall la nova Jerusalem que una mica abans ja havia vist: «Llavors vaig veure baixar del cel, venint de Déu, la ciutat santa, la nova Jerusalem, abillada com una núvia que s'engalana per al seu espòs» (Apocalipsi 21,2). La descripció que ens ofereix el leccionari d'avui és sols parcial, però el text ens parla de manera exuberant de les muralles, les portes, l'orientació d'aquestes, els fonaments, etc. Tot plegat ens situa en el cor del missatge que, de manera metafòrica, ens vol co-

municar el text: allò que espera al poble de Déu inclou totes les esperances imaginades i les que es troben més enllà de la imaginació humana.

La ciutat terrenal de Jerusalem, amb el temple, l'únic lloc on era possible oferir sacrificis al Déu d'Israel, ha estat destruïda per les legions romanes. Als cristians perseguïts i assassinats per la seva fidelitat a Jesucrist, se'ls ofereix unes paraules de consol i seguretat que en aquell context eren absolutament inaudites. La força del llenguatge supera

tota imaginació: «la ciutat no necessita que la il·luminin el sol o la lluna, perquè la glòria de Déu l'omple de claror i l'Anyell li fa llum». Tot plegat ens situa

en una realitat transformada perquè aquesta nova Jerusalem és el lloc on viu el mateix Déu, per això ja no cal el santuari del temple.

3lectura. Joan 14,23-29

L'Esperit Sant us farà recordar tot el que jo us he dit.

L'evangeli d'avui és un fragment del primer discurs de comiat de Jesús de l'evangeli segons Joan. Els dos discursos de comiat i la «pregària sacerdotal» permeten formular, abans del començament de la Passió, el significat global de la història de Jesús. Això té una perspectiva retrospectiva: explicar quin ha estat el significat de la vinguda del Fill i, singularment, de la seva mort en creu; i també esbossen una panoràmica de futur: aquesta història obre un futur fecund per a tots els qui fonamenten la seva vida en el Crucificat-Elevat.

El fragment que proclamem avui és d'una gran densitat: sols qui estima Jesús, és a dir, sols qui accepta la revelació crea l'espai que permet a Déu i a Jesús de manifestar el seu amor i d'habitar en la vida del creient. El qui representa perfectament Jesús entre els seus després de Pasqua és l'Esperit enviat pel Pare. Jesús, en l'evangeli segons Joan, l'anomena «el Defensor». La seva missió no és tant carismàtica (guaricions, etc.) com docent. Durant el temps de l'Església fa que l'Absent

sigui Present, atès que assumeix les funcions que exercia Jesús abans de Pasqua. El Defensor serà l'actor de la presència divina entre els creients atès que farà memòria de l'ensenyament de Jesús i interpretarà el seu missatge sempre de nou. A més, el Defensor assistirà els creients en la tasca de ser testimonis de Jesús en un món hostil.

El Defensor-Esperit Sant fa un treball de memòria, ja que remet sempre a la revelació aportada per Jesús i una tasca hermenèutica, que n'actualitza el contingut.

Jesús que s'acomia fa un do que transforma l'existència dels creients: la pau. La mort imminent de Jesús no és pas una pèrdua sinó un guany. Els deixebles no han de sucumbir a la tristesa sinó descobrir el do que va lligat a aquest esdeveniment: la pau, que és pau amb Déu, pau interior, pau en la comunitat, certesa que el caos no té pas la darrera paraula en la creació. Es dóna com una promesa que rep la consistència en la fe.

JOAN FERRER

Ascensió del Senyor / C

1 lectura. Fets 1,1-11

Tot el que Jesús va fer i ensenyar fins al dia que fou endut al cel.

En la narració de Lluc de l'activitat salvadora de Déu en Jesús (l'evangeli) i en l'Esperit Sant (els Fets dels Apòstols), la història de l'ascensió de Jesús marca la fi de les aparicions als deixebles després de la resurrecció i el preludi de l'enviament de l'Esperit. L'ascensió en la tradició de l'Església ha esdevingut una festa de l'exaltació de Crist ressuscitat.

La primera part del passatge d'avui és una introducció a tot el llibre dels Fets dels Apòstols i, per tant, a l'obra de l'Esperit de Déu en la vida de la jove Església i, alhora, al fet de l'ascensió, que és descrit de manera més detallada en la segona part del text. L'èmfasi fonamental, però, és en la vinguda de l'Esperit Sant.

El llibre comença amb un sumari dels fets que s'han produït al llarg dels quaranta dies que han seguit la Pasqua, en què el Senyor ressuscitat «se'ls presenta viu».

Els seguidors fidels han de romandre a Jerusalem perquè aviat l'Esperit de Déu se'ls farà present de manera nova. Aquesta vinguda és explicada en termes baptismals: «D'aquí a pocs dies sereu batejats amb l'Esperit Sant».

Els deixebles estan preocupats per les esperances de caire polític que han dipositat en el Messies, sobre la restauració de la monarquia política de la casa de David. Jesús desvia la qüestió i la recentra en el meravellós desplegament de l'amor i el poder de Déu que ben aviat contemplaran: ens trobem a l'alba de l'era de l'Esperit.

Després Jesús és elevat per damunt dels límits dels seus sentits físics i «dos homes vestits de blanc», com els que comparegueren en el sepulcre el matí de Pasqua, els treuen de l'embadocament en què han caigut i els prometen una segona vinguda de Jesús.

2 lectura. Efesis 1,17-23

Que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda.

L'al·lusió a l'ascensió que hi ha en aquest fragment de la Carta als cristians d'Efes forma part de la lloança a Déu per les accions que ha fet en Crist per a la humanitat.

L'autor formula una pregària a Déu sobre la saviesa, revelació i esperança que l'Església necessita ara que el seu Senyor ha estat exaltat.

Tot gira al voltant del poder de Déu: «la grandesa immensa del poder que obra en vosaltres»; aquest poder és el que obrà en la resurrecció de Jesús d'entre els morts i que l'exaltà fins a «seure a la seva dreta dalt el cel».

Crist seu a la dreta de Déu, per damunt de qualsevol forma «d'autoritat, poder o senyoria» i per damunt de tots els

títols de qualsevol món. Totes les realitats ja li estan subjectes: «Tot ho ha posat sota els seus peus».

En Efes, el triomf complet de Crist ja ha tingut lloc. L'autoritat de l'Església es fonamenta en aquest poder del seu Senyor. El fet que Crist ja hagi triomfat

significa que la mateixa Església –«que és el seu cos i el seu compliment»– serà sostinguda per aquest poder de Déu. L'Església, doncs, pot actuar confiadament perquè sap que és el cos de Crist; el cos d'aquell qui ha estat exaltat directament pel propi poder de Déu.

3lectura. Lluc 24,46-53

Mentre els beneïa, s'allunyà d'ells portat amunt cap al cel.

En la conclusió de l'evangeli segons Lluc trobem aplegats una sèrie de temes que ja han aparegut en els capítols que componen l'obra. Ara apareixen junts com a missatge final de Jesús ressuscitat als seus deixebles, juntament amb la narració de la partença de Jesús, que enllaça amb el començament del llibre dels Fets dels Apòstols, que és el segon volum de l'obra de Lluc.

Se'ns diu que les Sagrades Escripures jueves ens ofereixen una comprensió del Messies i del seu destí. Aquesta convenció ja ha aparegut una mica abans en Lluc en l'episodi dels dos deixebles que anaven cap a Emaús. Ara, en aquesta trobada amb els seus deixebles, torna a parlar del testimoni que donen d'ell les Escripures. Aquí l'interès no consisteix

a saber en quin passatge en concret pensava Jesús o el narrador de l'evangeli sinó en el fet que el que passa a Jesús i el que els deixebles hauran de fer es troba en consonància amb les intencions de Déu des dels orígens. El sofriment i la resurrecció del Messies i la missió a les nacions no són accidents de la història, sinó que aconsegueixen el pla diví. Cal remetre's sempre a les Escripures per a discernir l'estratègia de Déu en la inauguració del Regne anticipat de justícia i de pau.

El missatge es refereix a un «vosaltres» –que som nosaltres– que hem esdevingut participants d'aquesta història i hem rebut l'obligació de proclamar-la i ser-ne testimonis amb les nostres vides.

JOAN FERRER

Diumenge de Pentecosta / C

1 lectura. Fets 2,1-11 Tots quedaren plens de l'Esperit Sant.

Ens trobem davant la narració d'una vida nova: imprevista, sobtada i irresistible. La història ho explica remarcant que es tracta d'una realitat prodigiosa: un so celestial com si fos un huracà, un foc que baixa del cel, llenguatge transformat...

No és pas accidental que el naixement de l'Església –aquesta gran collita de persones– s'esdevingui en aquesta festa. En l'Antic Testament, la Pentecosta assenyalava la fi de les collites de primavera. Els israelites fidels lloaven Déu i li demanaven la seva gràcia i generositat.

En l'ascensió de Jesús es promet per dues vegades la vinguda de l'Esperit. Aquí aquesta promesa arriba a acom-

pliment en una forma que supera les expectatives dels deixebles més fidels. Pentecosta és vida nova per a l'Església i per a les persones que la formen a través de l'Esperit de Déu.

Ningú no és exclòs d'aquesta mostra de la gràcia de Déu. En la Transfiguració, per exemple, sols un petit grup havia estat testimoni de la manifestació de Déu, però aquí ningú no en resta al marge. I un moment més tard, la multitud queda «desconcertada perquè cadascú els sentia parlar en la seva pròpia llengua» i la gent provenia de tot el món de la diàspora grecoromana. El que passa durant la Pentecosta no és un experiència mística interior sinó un esclat del poder de Déu que toca cada persona que hi és present.

2 lectura. 1 Corintis 12,3b-7.12-13 Tots nosaltres hem estat batejats en un sol Esperit per formar un sol cos.

El do de l'Esperit a l'Església no va pas ser un esdeveniment puntual, d'una sola vegada. El passatge de la primera carta de Pau als cristians de Corint així ho manifesta. El fragment forma part d'una discussió més llarga sobre la pregària en l'Església. El que diu Pau en aquest context sobre l'Esperit pertany a la vida comunitària dels creients. Pau no sol parlar de l'Esperit en relació amb la fe privada de cada persona.

Els corintis sembla que se sentien molt orgullosos de la seva superioritat espi-

ritual, que es manifestava en el fet de parlar en llenguatges estranys o fer profecies difícilment comprensibles. Pau té una perspectiva ben diferent. Comença parlant del do espiritual de la fe, que permet «confessar que Jesús és el Senyor». Per a Pau, qualsevol do ve de l'Esperit i és un do, no un triomf personal del creient. Els dons parlen més del Donador que no pas el receptor.

Pau insisteix en el fet que els dons espirituals són molt variats i que cadascun d'aquests té el seu lloc i sentit en la

construcció de la comunitat cristiana. A Corint, aquesta diversitat s'havia convertit en una jerarquia en què els dons més espectaculars triomfaven sobre els que semblava que eren més ordinaris. Pau remarca que tots els dons espirituals provenen del mateix Déu i que nin-

gú no els rep tots: «Les manifestacions de l'Esperit distribuïdes a cadascú són en bé de tots». Els dons són distribuïts segons el pla del mateix Esperit de Déu per fer viva i dinàmica cada comunitat cristiana.

3lectura. Joan 20,19-23 Rebeu l'Esperit Sant.

L'evangeli segons Joan ens presenta una seqüència dels fets de Pasqua que té una perspectiva diferent de la de l'evangeli segons Lluc.

Maria ha anat de bon matí del diumenge al sepulcre. Veu la pedra de la tomba remoguda i se'n va corrents a trobar els deixebles. Aquests comproven que el que els ha dit Maria és veritat i se'n tornen a casa. Maria es queda sola al sepulcre preocupada pel cos mort de Jesús, que no és on l'havien posat. Allí troba algú, que ella pensa que és el jardiner i se li dirigeix, però no es capaç de reconèixer el Ressuscitat fins que ell pronuncia el seu nom: «Maria». Jesús li diu: «Pujo al meu Pare». En Joan, la perspectiva de la resurrecció es fon amb la de l'Ascensió. Tot seguit, després de l'anunci de Maria als altres deixebles: «He vist el Senyor!», s'esdevenen els fets del passatge que avui proclamem.

Aquesta escena és la forma joànica de presentar el naixement de l'Església en una síntesi de Pasqua-Ascensió-Pentecosta, de gran força teològica.

Hi ha una comunitat de deixebles, que

tenien por. Els fets del Divendres Sant han mostrat que la situació era molt perillosa: Jesús ha estat mort com un malfactor. Jesús ressuscitat no és un cadàver que hagi cobrar vida de nou; les portes i parets no són cap obstacle per al Ressuscitat. La presència del Ressuscitat fa actiu el do de la «pau», que era un signe promès de forma inequívoca per als temps messiànics (Isaïes 9,5; 11). El Ressuscitat mostra la seva identitat amb el Crucificat, que ha mort essent fidel a la missió que Déu li havia confiat. La seva presència causa l'alegria dels temps messiànics definitius, que és el temps de Pasqua, i confereix una missió: anunciar l'obra del Pare. Per a poder-ho fer cal el do de l'Esperit, força de Déu que transforma la vida humana.

Com Jesús, que ha estat el portador de l'Esperit i ha perdonat els pecats, ara també l'Església és portadora de l'Esperit i també declara el perdó dels pecats. La comunitat cristiana, que neix de la força de l'Esperit, té el seu model i mandat en el mateix Jesús.

JOAN FERRER